

Kwaliteitscompost maak je samen

Meer en schoner gft door scheiden aan de bron

Samen werken we aan een duurzame toekomst. Een toekomst waarin afgedankte materialen niet meer worden beschouwd als afval, maar als waardevolle dragers van grondstoffen en energie.

Groente-, fruit- en tuinafval (gft) is een van die waardevolle dragers. Van gft wordt compost gemaakt, die landbouwers en tuinders op hun land gebruiken. Behalve voor compost is het materiaal grondstof voor biogas, elektriciteit, warmte en CO₂. Om de waarde van gft optimaal te benutten, is het belangrijk dat het gescheiden wordt ingezameld.

De gft-verwerkingsbedrijven willen en kunnen de recycling van gft laten groeien en kwalitatief hoogwaardige producten leveren. Om dit samen met gemeenten, consumenten en producenten te realiseren, vraagt de sector met deze factsheet aandacht voor diverse aspecten die een rol spelen bij de productie van een grotere hoeveelheid kwaliteitscompost. Veel winst is te behalen met de gescheiden inzameling van keukenafval. Daarom geeft de factsheet veel informatie daarover.

Nog veel gft uit het restafval te halen

Een duurzame verwerking van organische stromen is belangrijk voor het behalen van de overheidsdoelstellingen voor de circulaire economie.

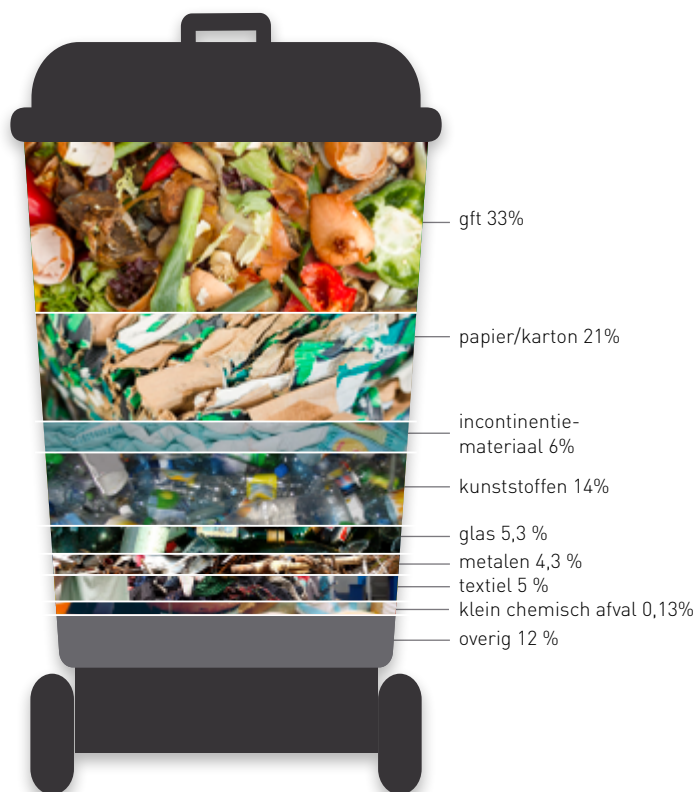
Het huishoudelijk afval bestaat in Nederland voor ruim dertig procent uit organisch materiaal. Het gaat in totaal om ruim 3 miljoen ton. Daarmee is het de grootste huishoudelijke afvalstroom. >>

Kwaliteit gft bepaalt kwaliteit producten uit gft

Gft bevat altijd een kleine hoeveelheid verontreinigingen. Plastic, glas en andere niet-organische materialen horen niet thuis bij het gft. Het is alleen mogelijk om kwalitatieve compost te maken bij lage verontreiniging van het gft. Kwaliteitscompost, zoals Keurcompost, moet schoon zijn en mag maximaal 0,2 procent verontreinigingen, zoals plastic of glas, bevatten.

In een factsheet heeft de VA op een rij gezet wat wel en niet bij het gft thuis hoort.

Gemiddelde samenstelling restafval van een Nederlands huishouden





Het organische materiaal bestaat voor de helft uit keukenafval (groente-, fruit- en etensresten) en voor de andere helft uit (grof) tuinafval.

Van de 3 miljoen ton organisch materiaal wordt 1,8 miljoen ton gft en grof tuinafval aan de bron gescheiden. Het gescheiden

ingezameld gft bestaat voor 70 procent uit tuinafval en voor 30 procent uit keukenafval.

De overige circa 1,2 miljoen organisch materiaal blijft achter in ons restafval. Als meer consumenten de organische stromen gescheiden van het

restafval aanbieden, kan de hoeveelheid gescheiden ingezameld organisch materiaal enorm groeien. De meeste winst is te behalen bij het scheiden van keukenafval.

Keukenafval vraagt extra aandacht vanwege bijzondere eigenschappen

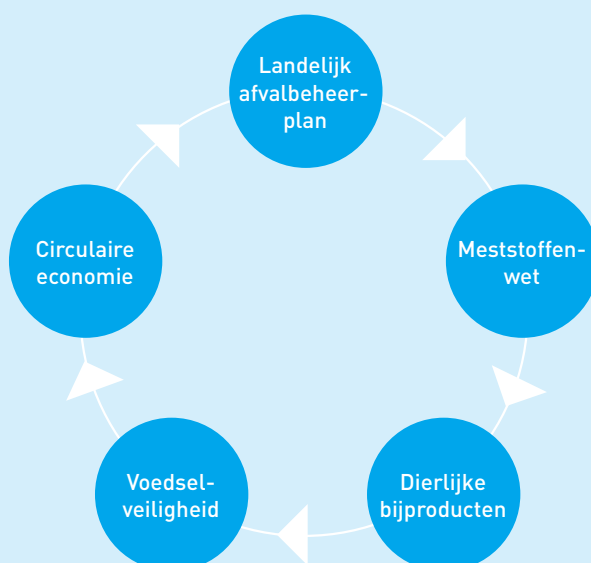
Keukenafval moet in gesloten installaties worden verwerkt. Verschillende eigenschappen van de organische fracties in het huishoudelijk afval spelen hierbij een rol.

- Keukenafval bevat dierlijke bijproducten (bijv. dierlijke eiwitten) en moet onder gecontroleerde omstandigheden aangevoerd, verwerkt en afgezet worden.
- Keukenafval bevat relatief veel visuele verontreinigingen zoals plastic en glas. Deze moeten met speciale technieken afgescheiden worden.
- Keukenafval veroorzaakt geuroverlast en overlast van ongedierte zoals ratten, meeuwen etc.
- Keukenafval is nat en structuurloos en kan alleen verwerkt worden indien de juiste voorzieningen aanwezig zijn, zoals vloeistofdichte vloeren, waterzuivering en geurbehandeling.
- Keukenafval, of het vergistingsresidu ervan, kan alleen verwerkt worden tot compost als er voldoende structuurmateriaal, de grovere houtige delen van het tuinafval, aan wordt toegevoegd.

Gft-verwerking is geen 'appeltje-eitje'

Het Rijksbrede programma Circulaire Economie vormt een belangrijke basis voor het sluiten van de kringloop van organische materialen en faciliteert innovaties. De inzameling en verwerking van organische reststromen is aan vele regels gebonden en ook de markt stelt hoge eisen aan de kwaliteit van producten. Industriële verwerking moet voldoen aan de regels uit onder meer Omgevingswet, Landelijk afvalbeheerplan (LAP), Meststoffenwet, Wet dierlijke bijproducten, Activiteitenbesluit en eisen aan voedselveiligheid. Ook bij kleinschalige initiatieven moet met deze regels rekening worden gehouden.

De minimumstandaard in het LAP voor het verwerken van gft is composteren met het oog op recycling of vergisten met gebruik van het gevormde biogas als brandstof, gevolgd door aerobe droging/narijping met het oog op recycling van het digestaat.





Succesvol gft inzamelen vraagt om creativiteit in de inzameling

Voor het inzamelen van brongescheiden organisch materiaal uit huishoudens bestaan twee routes: halen of brengen. Gft wordt opgehaald aan huis, grof tuinafval brengen burgers naar de milieustraat. Bij nieuwe initiatieven voor het inzamelen van organisch materiaal, zoals bijvoorbeeld het ophalen van keukenafval en fijn tuinafval uit hoogbouwwijken, moet de minimumstandaard voor het verwerken van gft uit het Landelijk afvalbeheerplan in ogenschouw worden genomen (zie kader pagina 2). Gemeenten en composteerbedrijven zijn gezamenlijk verantwoordelijk voor het produceren van compost die aan deze standaard voldoet.

Bronscheiding geeft compost, nascheiding niet

Voor de productie van kwalitatief hoogwaardige compost is scheiden aan de bron nodig. Bij nascheiden raakt gft te zeer verontreinigd om te kunnen worden verwerkt tot kwaliteitscompost die voldoet aan de regelgeving.

Daar waar bronscheiding tot onvoldoende inzameltonnage leidt, is nascheiding een goede aanvulling. Met het vergisten van de organische natte fractie (ONF) wordt biogas gewonnen. Deze verwerkingsroute levert geen compost.

Onderzoek heeft uitgewezen dat voedselvermalen in de gootsteen en afvoer via het riool van organische stromen een milieuvriendelijke verwerkingsmethode is. Waardevolle materialen verdwijnen uit de kringloop. Het is in Nederland ook verboden om versneden of vermalen voedselresten door het riool te spoelen.

Geschikte dragers maken scheiden keukenafval gemakkelijk

Het is belangrijk om het mensen zo gemakkelijk mogelijk te maken om keukenafval te scheiden. Er zijn verschillende 'dragere' voor gft', oftewel bakjes en zakjes, op de markt. Geschikte dragere zijn: een aanrechtbakje zonder zakje en een ventilerend bakje met zakje voorzien van het Kiemplantlogo*)

Een factsheet van de Vereniging Afvalbedrijven maakt inzichtelijk wat de effecten van de dragere zijn op de vergisting/compostering van gft.

Om compost te maken uit keukenafval is tuinafval nodig

Gescheiden inzameling van keukenafval in de hoogbouw biedt kansen om meer organisch materiaal om te zetten in waardevolle producten. Keukenafval is bij uitstek geschikt om vergist te worden. Het digestaat moet altijd worden opgewerkt met structuurmateriaal, zoals (grof) tuinafval of groenafval, om er goede compost van te maken. Dit levert een win-winsituatie waarbij vergisting en eventuele andere biobased routes optimaal worden benut en een afzetbare compost wordt geproduceerd.



Composteerbaar

*) Het Kiemplantlogo is voorbehouden voor materialen met EN 13432 certificering. Alleen papieren en composteerbare plastic zakjes met Kiemplantlogo zijn geschikt voor verwerking in industriële composteerinstallaties.



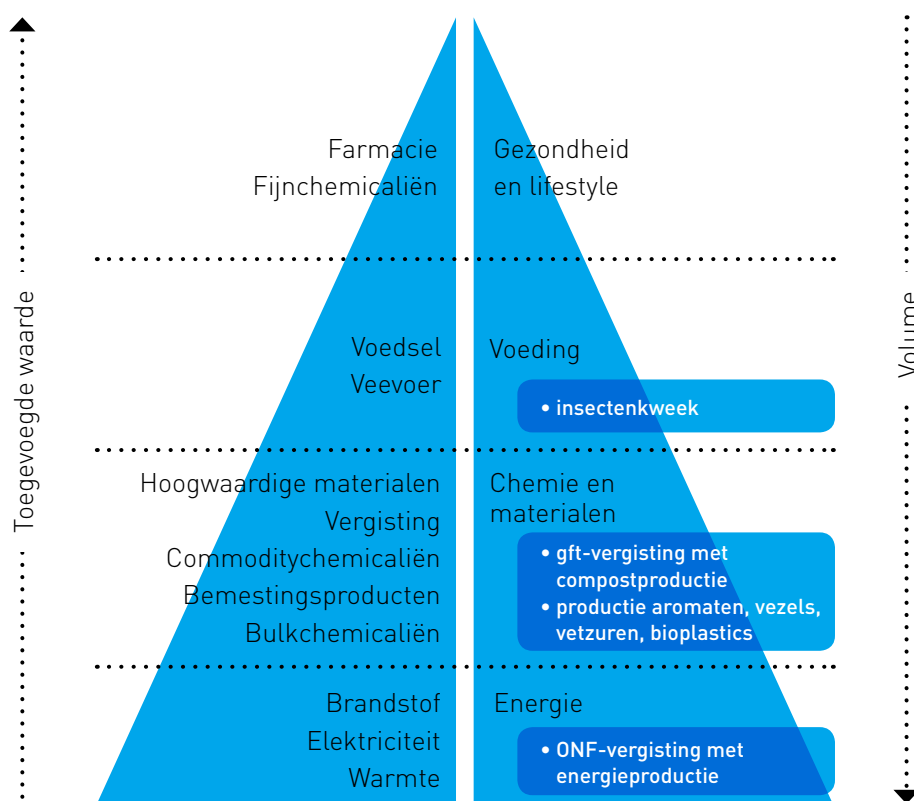
Waardevolle grondstoffen uit organische materialen

De organische materialen van huishoudens worden - al dan niet in combinatie met vergisting - gecomposteerd. Deze verwerkingsroute is robuust en betrouwbaar en levert een waardevolle circulaire grondstof: compost.

Keuken- en tuinafval beschikken over eigenschappen die verschillende producttoepassingen mogelijk maken. Denk aan brandstoffen, voedsel voor insecten, grondstof voor vezels en andere biobased mogelijkheden.

Nieuwe ontwikkelingen, zoals de productie van hoogwaardige chemicaliën of bioplastics uit organische materialen, staan nog in de kinderschoenen. Volgens het cascaderingsprincipe worden deze vrijwel altijd in combinatie met compost ontwikkeld. In het cascaderingsprincipe wordt een grondstof eerst ingezet voor de hoogstgewaardeerde toepassing, daarna voor lagere. De biobased

Cascaderig volgens de biobased waardepiramide



waardepiramide vormt hiervoor een goede basis. Feit is dat ook bij productie van biobased innovaties, de compostproductie blijft bestaan.

Meer over de (toekomstige) toepassingen van gft is te lezen in de publicatie MADE BY GFT van de Vereniging Afvalbedrijven.

Voor meer informatie kunt u contact opnemen met de Vereniging Afvalbedrijven, t. 073 – 627 94 44, info@verenigingafvalbedrijven.nl

www.verenigingafvalbedrijven.nl
www.wastematters.eu



Vereniging Afvalbedrijven
 Partner in de circulaire economie